

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Боряна Асенова Ламбрева

(НМА „Проф. Панчо Владигеров“)

за представените документи на

гл. ас. д-р Маргарита Илиева

(НМА „Проф. Панчо Владигеров“)

във връзка с конкурс за заемане на академичната длъжност

„доцент“

в професионално направление 8.3 Музикално и танцово
изкуство – специалност „пиано“ към катедра „Пиано“, ТКДФ

на НМА „Проф. Панчо Владигеров“, обявен в държавен

вестник на 29. 09. 2020 г.

Гл. ас. д-р Маргарита Илиева е единствен кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в специалността „пиано“ към катедра „Пиано“ на ТКДФ. Документацията, която тя представя, съдържа Справка за минималните изисквани точки по група показатели, Справка за приносите на художественотворческата дейност като хабилитационен труд, Списък с по-важните творчески изяви, както и творческа биография на кандидата. В тях е отразена дейността в периода след нейното назначаване за главен асистент през 2016 г.

Съгласно изискванията и при спазване на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане, всички етапи на конкурса са преминали коректно. Кандидатът отговаря на условието за покриване на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, което е констатирано на първото заседание на научното жури.

Гл. ас. Маргарита Илиева е възпитаник на НМУ „Любомир Пипков“ – София и НМА „Проф. Панчо Владигеров“, където се дипломира в класа на проф. Стела Димитрова-Майсторова. От 2010 г. е хоноруван асистент към катедра „Пиано“ в ТДФК на НМА, а през 2015 г. защитава успешно докторат по камерна музика. От 2016 г. е главен асистент към същата катедра, като в последните две години освен часовете по задължително пиано води лекции по „История на инструментaта“. Носител е на две награди – „Грамота за творчески постижения“ от Министерство на Културата, връчвана на изявени дейци на културата по повод 24 май (2019), и Кристална лира в категория „Млад изпълнител“ през 2016 г.

Няма съмнение, кандидатът в този конкурс, гл. ас. д-р Маргарита Илиева, е личност с широки и мащабни музикалнотворчески интереси и постижения, които са разнообразни, но и органично взаимодействащи си. Нейните творчески активности застъпват репертоар в различни области на пианистичната изява – солист на симфонични оркестри, участник в различни камерни състави, акомпанятор на редица изявени инструменталисти (пианисти, цигулари, челисти, контрабасисти, флейтисти, кларинетисти и др.) и певци, на сцените на утвърдени наши и чуждестранни фестивали. Освен това тя е важна част от два водещи и интересни музикални състава, които придават ниво и колорит на музикалната среда в България. Това са ансамблите „Musica Nova“ с ръководител и диригент Драгомир Йосифов и вокална формация „Vella voce“ при Софийска филхармония. Изпълнител с много активна звукозаписна дейност, Маргарита Илиева е обогатила фонда на Националното ни радио с редица записи на премиерни и рядко изпълнявани произведения за соло пиано или различни камерни формации.

Справката за наукометричните показатели на кандидатката покрива, а в раздели „Г“ (показател 13: *Водеща творческа изява в областта на изкуствата, която не е основен хабилитационен труд* и показател 14: *Поддържаща творческа изява в областта на изкуствата*) и „Е“ (показател

22: *Участие в национален художественотворчески проект*) значително надхвърля изискуемите минимални стойности.

Няколко са основните линии, които очертават облика на творческите търсения и приоритети на изпълнителката, като едновременно с това и дефинират приносите на нейната дейност. Спйката, свързващото звено между всички тях, е трайният и силен интерес на Маргарита Илиева към съвременната музика от български и чуждестранни композитори. Този факт съвсем естествено определя и първия, според мен най-важен принос в цялостния художественотворчески профил на пианистката:

- *премиерни изпълнения*

Бих искала особено да открия и да акцентирам именно на този принос, ***приноса на първооткривателя и на популяризатора.*** Присъствието на голям брой премиерни изпълнения на произведения от български и чужди автори се отнася както за солистичните изяви на Маргарита Илиева, така и за многобройните ѝ участия като член на различни инструментални и камерно-вокални формации. Преди всичко трябва да се спомене големият принос, който тя има в пропагандирането на съвременната българската музика, осъществявайки световните премиери на редица произведения от композиторите Васил Казанджиев, Петър Дундаков, Борислава Танева, Милен Панайотов, Румен Бояджиев-син, Светлин Христов и др. До тях се нареждат и българските премиери на пиеси от Пол ван Брюхе, Каролина Ейриксдотир, Роджър Бригс.

Същата тенденция се проявява и в трите солови *тематични концерта*, които кандидатката е избрала да представи като хабилитационен труд. В тях се забелязва вплитане на две основни нишки – афинитет към новите заглавия от една страна, и от друга – обединяване на произведенията в една тематична идея, чрез която концертите придобиват ясна стилова характеристика, с

възможности за разпознаваемост на специфичния музикален език на подбраните автори, а в някои случаи и очертаване на единен тематичен сюжет в развитие. В този смисъл клавирните рецитали *„Сати и Шестте“*, *„Пианото у бразилските композитори“* и *„Български прочити на сонатата“* са ярка илюстрация за една от най-важните и основни посоки на творческите търсения и интереси на Маргарита Илиева. Както тя самата споменава, *„...богатството на музикални стилове, творчески почерци и специфичен колорит на композиторските търсения, преплетени с многоликостта в развитието и на другите изкуства в културата на ХХ столетие, винаги са били особено притегателни за мен.“*

- *концерти-спектакли с вокална формация „Bella voce“*

Като пианист, придобил своя професионален опит преди всичко в сферата на оперния и камерно-вокалния репертоар, изпитвам истинско любопитство и радост от тази част от дейността на кандидатката. В търсенията на певческия ансамбъл *Bella voce* особено силно впечатление прави винаги изисканото и много добре балансирано съчетаване на стилна вокална музика с един интересен и нетрадиционен начин, по който са организирани и режисирани концертните изпълнения. Тук си дават среща тематичните параметри на отделните концерти с внимателно подбран репертоар, който е в услуга на цялостната идея на концерта и неговото сценично-театрално представяне пред публика. По този начин съвкупността от много на брой малки музикални форми придобива облика на цялостно музикално-сценично произведение, превръща се в нещо като мини опера със свой, роден специално за концертното събитие сюжет, а музика и действие стават едно неделимо цяло. Разбира се, гръбнак на този спектакъл е пианистът, който седи в основата на изпълненията, обединява сюжета, подчертава

специфичните особености и характеристики на отделните произведения, както и на всеки от изпълнителите.

- *звукозаписна дейност.*

За периода от 2016 г. насам Маргарита Илиева осъществява 12 студийни записа за соло пиано и камерни формации с инструменталисти и певци. Отново силно впечатление прави подбора на репертоар, който включва съвременни и малко изпълнявани творби, които в една или друга степен могат да бъдат определени като „елитарни“. Предпочитанията на пианистката към новата българска музика проличават и тук, където в списъка на студийните записи наред с произведения от Моцарт, Чайковски, Форте, Дюпарк, Прокофиев и други чуждестранни композитори, присъстват и произведения на Лазар Николов, Трифон Силяновски, Борислава Танева, Милен Панайотов, Иво Паунов. Всички тези звукови регистрации носят своя приносен характер в измерението им на уникален творчески акт, художествено събитие и исторически факт.

- *образователни проекти*

Важна част от мисията на всеки музикант е предаването на неговия опит нататък, към следващите поколения. Това гл. ас. Маргарита Илиева прави не само в часовете си по задължително пиано в Музикалната академия, но и извън нея. Пример за това са двата образователни проекта, насочени към децата и организирани от БНР и формация „Дивертименто“ – „По следите на таланта” и „Кой стои зад музиката”. Голяма е ролята на Илиева като пряк участник, организатор и пропагандатор в тези нетрадиционни, но уникални по своя замисъл, същност и реализация проекти.

Приносният характер на тези събития може да бъде очертан в две посоки:

- въвеждане и запознаване на детската аудитория по най-увлекателен и достъпен начин с образци на класическата камерна музика като жанр и специфика, както и с основни музикални термини и понятия.
- като подготовка и подкрепа на младите музиканти в първите им стъпки в професионалното изкуство.

Приложената справка за цялостната художественотворческа дейност представя гл. ас. Маргарита Илиева като изключително активен музикант, посветен на работата си, търсещ разнообразни форми за изява. Много добре построена и структурирана, тя дава цялостна картина на една мащабна художественотворческа дейност.

Като взимам под внимание всичко казано до тук, представените конкурсни материали, както и личната ми висока оценка за кандидата, ***предлагам убедено на уважаемото научно жури в настоящия конкурс да присъди на Маргарита Илиева академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 8.3. – Музикално и танцово изкуство.***

София, 05. 01. 2021 г.

проф. д-р Боряна Асенова Ламбрева

/...../